Health • Rural Development • Employment • Safety & Security • Education

Vuk'uzenzele

Produced by: Government Communication & Information System (GCIS) English/Afrikaans Julie 2021 Uitgawe 1

Driving COVID-19 jabs in Ekurhuleni

Page 6

STAY SAFE
VACCINATE TO SAVE SOUTH AFRICA
TOGETHER WE CAN BEAT THE CORONAVIRUS

Partnership helps develop e-learning

Page 12

Gogos' vaccine joy

Nomamelika Philiso (119) is all smiles after receiving the COVID-19 vaccine.

Chithekile Hlabisa (101) has already beaten COVID-19 once and has ensured she is protected from the virus by having the vaccine.

More Matshediso and Ndyebo Kopo

Phase 2 of South Africa's mass vaccination programme is reaching the elderly across the country, at vaccination sites and in their homes.

Recently, 119-year-old Nomamelika Philiso of Mandleni village in KwaBhaca in the Eastern Cape received her first dose of the Pfizer vaccine.

Community health workers visited Philiso's home during a door-to-door campaign to register those who are over 60 years of age on the Electronic Vaccination Data System (EVDS).

They registered Philiso on the EVDS and not long after she was vaccinated at her home by senior health professional Thobeka Ludidi from Madzikane KaZulu Hospital.

Ludidi first screened Philiso before administering the vaccine.

Happy and grateful

Philiso expressed gratitude to government for ensuring that she benefited from the vaccination programme.

"I am short of words. I am just happy and grateful," she says.

While Philiso's husband passed away in 1964 and eight of her nine children have also passed away, she is looking forward to spending time with her grandchildren and great grandchildren.

Another recently vaccinated gogo is 101-year-old Chithekile Hlabisa from Mzingazi in Richards Bay.

She received the first dose of the vaccine at Ngwelezana Hospital.

Hlabisa is extremely grateful to have received the vaccine as she spent four weeks in hospital due to the Coronavirus Disease (COVID-19) earlier this year.

Having battled with a heart condition for most of her life, she says it was only by God's grace that she survived. Unfortunately, one of her daughters succumbed to the disease.

Waiting patiently

Chithekile encourages other senior citizens to take the jab.

"I have been waiting patiently for the vaccine. Having survived COVID-19 and being hospitalised for this virus can be a scary episode.

"I was happy to hear that now we are vaccinating. All people my age and younger than me should take the vaccination as soon as possible."

While she admits she was initially afraid, Hlabisa says receiving more information about the vaccine put her mind at ease.

Pulling out all the stops

Efforts are being made by various sectors to ensure that as many people over the age of 60 as possible register on the EVDS.

Pension payout points, where thousands of the elderly queue for their

Cont. page 2

2030 NDP

To read Vuk'uzenzele download the GOVAPP on:
Google play
App Store
Search for SA Government on Google playstore or appstore

CONTACT US
Vuk'uzenzele @VukuzenzeleNews
Website: www.gcis.gov.za
www.vukuzenzele.gov.za
Email: vukuzenzele@gcis.gov.za
Tel: (+27) 12 473 0353
Tshedimosetso House:
1035 cnr Frances Baard and Festival streets, Hatfield, Pretoria, 0083

FREE COPY NOT FOR SALE

Die jeug is ons grootste bate

Op 16 Junie 1976 het die jeug van Soweto en ander dele van die land opgestaan teen die gruwel van Bantoe-onderwys.

Op daardie dag en die dae wat daarop sou volg, het baie mense hulle lewens verloor. Hulle is vermoor deur ‘n hartelose regering wat bitter min omgegee het vir swart lewens, en wat niks daarvan gedink het nie om met geweervuur los te brand op ongewapende kinders in skoolklere nie.

Hierdie gebeure het die internasionale sentiment teen die apartheidsregering versterk en verdere stukrag aan die bevrydingstryd verleen.

Jong mense het nog altyd die voortou geneem in sosiale verset van die anti-outoritêre optogte in Latyns-Amerika in die laat 1950's tot die betogings regoor Afrika in die laat 1960's.

Die geskiedenis het die bydrae van die generasie van 1976 tot die internasionale studentebeweging en sy standpunt teen onderdrukking en onregverdigheid getrou opgeteken.

Hierdie historiese gebeurtenis 45 jaar gelede word nog steeds regoor Afrika en die wêreld herdenk.

Daarom is dit ontstellend dat kennis oor 16 Junie besig is om af te neem onder jong Suid-Afrikaners. Dit gebeur veral onder die sogenaamde Generasie Z, die jong mense wat tussen 1997 en 2015 gebore is.

Die 2019/2020 Suid-Afrikaanse Sosialehoudingsopname wat deur die Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing (RGN) gepubliseer is, het bevind dat byna 40% van Generasie Z nie weet van die historiese gebeure van 16 Junie nie. ‘n Soortgelyke persentasie het daarvan gehoor, maar weet baie min of niks daaromtrent nie.

Desondanks het die opname bevind dat jong mense van hierdie generasie bereid is om meer te leer oor sleutel historiese gebeure en ook glo in die voortgesette belangrikheid daarvan.

Ons as ‘n land moet meer doen om seker te maak dat die boodskap van 1976 getrou oorgedra word.

Dit is die regering, skole, tersiêre instellings, ouers, families, musikante, kunstenaars en die hele samelewing se gesamentlike verantwoordelikheid.

Die generasie wat gebore is nadat apartheid beëindig is, het ‘n land geërf met ‘n demokratiese grondwet waar fundamentele vryhede beskerm word.

Die geleenthede wat jong swartmense vandag het, verskil hemelsbreed van die verlede en het groot veranderinge ondergaan.

Deur die storie van 16 Junie lewendig te hou, dien dit as ‘n herinnering aan vandag se generasie van die groot opofferings wat gemaak is om hulle vryheid te bewerkstellig.

Jeugdag is ‘n herinnering aan die ontsaglike krag en bemiddeling waaroor jong mense beskik om vir hulleself ‘n beter toekoms te skep.

Vandag se jong mense beleef baie struikelblokke. Jong mense bly steeds aan die voorpunt van aktivisme, ongeag of dit in die strewe na gratis opvoeding of teen maatskaplike euwels soos geslaggebaseerde geweld is.

Die grootste stryd wat jong mense vandag stry, is teen werkloosheid, wat onder die Covid-19-pandemie toegeneem het.

Die regering se eerste prioriteit is om meer geleenthede, sowel as toegang daartoe, vir ons jong mense te skep.

Alles wat ons as ‘n regering doen, dra by tot die verbetering van die lewens van jong mense. Om werkloosheid onder die jeug aan te pak, vereis versnelde ekonomiese groei, veral in arbeidsintensiewe sektore, sowel as die uitbouing van die staat se vermoë om sy ontwikkelingsrol te vervul.

Ons bevorder hierdie agenda deur teikenintervensies. Dit sluit in die presidensiële werkskeppingstimulus, wat werksgeleenthede en lewensonderhoud aan baie jong mense verskaf het.

Ons het ‘n reeks addisionele maatreëls in plek gestel om geleenthede te skep, vaardigheidsontwikkeling te verbeter, jong entrepreneurs te ondersteun en jong mense in staat te stel om ten volle by die ekonomie in te skakel.

Dit sluit in die vestiging van ‘n nasionale roetebestuursnetwerk, SA Jeug, wat dit makliker moet maak vir jong mense om geleenthede raak te sien en te benut, en om aktiewe ondersteuning te kry om roetes na die arbeidsmark te betree.

Laasgenoemde is enkele van die Presidensiële Jeugindiensnemingsintervensie se prioriteite, wat slegs weke voor die nasionale inperking verlede jaar bekendgestel is en wat tans ten volle geïmplementeer word.

Die Presidensiële Jeugindiensnemingsintervensie is gebou op die verstandhouding dat die oplossing vir die jeug se werkloosheidskrisis innoverende denke en sterk vennootskappe regoor die samelewing vereis.

Die uiteindelike doelwit is om modelle te kry wat werk, of dit nou in vaardigheidsontwikkeling is of aktiewe arbeidsmarkbeleide, en om dit vinnig te skaleer sodat soveel as moontlik jongmense bereik word.

Die belangrikste is dat die Presidensiële Jeugindiensnemingsintervensie erken dat jong mense sentraal moet staan in enige poging om jeugindiensneming ‘n hupstoot te gee. Jong mense is ons grootste bate en ons grootste wapen in hierdie stryd.

Ons salueer die veerkragtigheid van elke jong persoon wat hulle deel doen om hierdie land op te bou en te ontwikkel.

Hulle is die jong mense wat vrywilligerwerk in ons gemeenskappe doen en ons land opbou deur die presidensiële werkskeppingstimulus, wat hulle eie besighede bedryf en studeer om hulleself beter te bekwaam.

Hulle is die jong mense wat hulle eie paadjie uitkap en hulle gesinne saam met hulle neem.

Ons salueer jong mense wat aanhou werk om hulle lewens te verbeter. Jong mense doen hulle deel. Hulle het nodig dat die regering, en weliswaar die hele samelewing, hulle deel doen.

Ons land gaan deur een van die moeilikste tye nog, maar ons werk daagliks daaraan om die grense van hoop uit te brei.

Ons sien die nuwe tekens van groei in ons ekonomie, en is vol vertroue dat dit sal lei tot beter geleenthede vir almal. Ons taak is nou om seker te maak dat jong mense gereed en toegerus is om hierdie geleenthede te benut, en om hul eie geleenthede te skep.

Voorkom brandwonde hierdie winter

Allison Cooper

Net soos wat die winter die behoefte aan warmte meebring, verhoog dit ook die risiko van brandwonde weens kerse, vure, stowe, verwarmers en kookwater.

"Brandwonde neem dramaties toe in die winter en ouers en versorgers moet ekstra versigtig wees om hul eie en hulle kinders se veiligheid te verseker," sê dokter Gary Dos Passos.

Hy is die hoof van die eenheid vir brandwonde aan die Rooikruis Oorlogsgedenkkinderhospitaal (RCMCH) en lid van die uitvoerende komitee van die Brandvereniging van Suid-Afrika.

Alhoewel brande wat per ongeluk ontstaan onvermydelik is, kan talle brandwonde voorkom word deur waaksaamheid, behoorlike volwasse toesig en veiliger gewoontes aan te kweek.

Brandwonde weens oop vlamme kan rampspoedige beserings wees.

"Brandwonde weens vlamme is rampspoedige beserings met wesenlike lewenslange fisiese en psigososiale gevolge vir die beseerde oorlewendes en hulle gesinne," sê dr. Dos Passos.

Hoe om brandwonde te voorkom

Brandwonde in en om die huis kan voorkom word. Hier is 'n paar wenke:

- Hou vuurhoutjies, aansteekers, versnelmiddels (petrol en paraffien), kerse, gas- en paraffienlampe en verwarmers buite bereik van kinders.
- Moenie versnelmiddels op vlamme gooi nie. Dit is uiters gevaarlik.
- Moenie toelaat dat kinders naby paraffien- of gaslampe of verwarmers speel nie.
- Moenie 'n kind optel terwyl jy kook nie of 'n kind sonder toesig in of naby die kombuis los nie.
- Maak seker dat die ketel buite bereik is. Koop 'n koordlose ketel as jy kan.
- Moenie kookwaterkanne of potte met kookwater naby kinders ronddra nie.
- Draai potte se handvatsels weg van die voor-kant van die stoof af.
- Sit kerse in 'n diep glasbottel met sand onder in sodat hulle geblus word as hulle omval.
- Moenie vure met sand bedek nie. Die sand behou die hitte vir ure.
- Tap eers koue water in die bad en dan warm water. Toets altyd eers die badwater met jou elmboog.

As jy 'n brandwond deur vlamme opdoen, stop, gaan lê op die grond en rol om die vlamme te blus.

"Hitte van 'n vuur-, warmwater- of elektriese brandwond sal aanhou om die weefsel te brand lank nadat daar nie meer kontak is nie.

"Stop die brandgevoel deur die liggaamsdeel vir 20 minute onder lopende koue water te hou. Moenie ys, yswater, botter of enige oliegebaseerde produk op 'n brandwond gebruik nie," sê dr. Dos Passos.

Vir meer wenke oor die voorkoming van brandwonde, besoek *www.childsafe.org.za*

Good health by the cupful

THE PEBBLES PROJECT and UK-based tea company Twinings have teamed up help farmworkers stay healthy.

Allison Cooper

Tea farmworkers and their families, in remote parts of the Western Cape, now have access to healthcare closer to their homes, as a result of a mobile health service in the area.

The mobile clinic was launched by non-profit organisation, the Pebbles Project, and Twinings, a United Kingdom-based tea company, to support around 800 farmworkers and their families on a number of rooibos tea farms in Clanwilliam and Citrusdal.

The mobile clinic conducts wellness screenings and provides routine health check-ups, primary healthcare support and over-the-counter health products.

It will also conduct health and wellness workshops on topics such as family planning, maternal health, hygiene, TB, HIV/AIDS, substance abuse and lifestyle diseases.

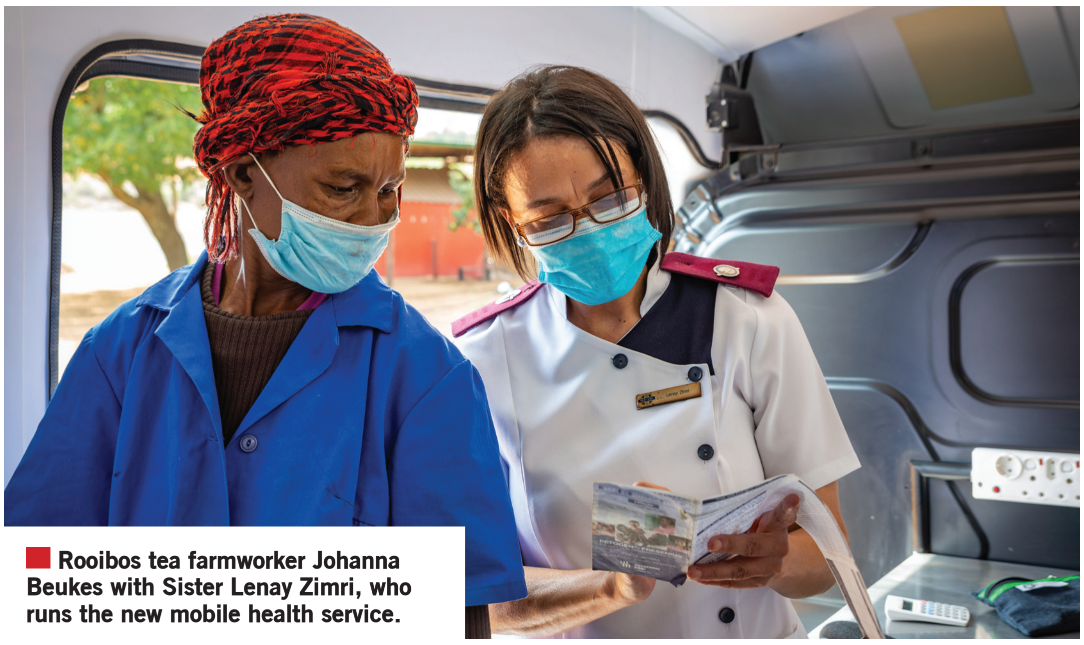

Rooibos tea farmworker Johanna Beukes with Sister Lenay Zimri, who runs the new mobile health service.

Sophia Warner, the Chief Executive Officer of the Pebbles Project, says a lack of access to quality healthcare poses a major challenge for those working and living in farming communities in remote areas where Twinings sources rooibos tea.

"Many farmworkers do not receive regular health check-ups or the medical attention or information they need in time, and consequently suffer risks of more serious health conditions that could have been prevented if treated earlier."

A lack of information also contributes to health challenges which impacts the farmworkers' ability to work and care for their families.

"The goal of the project is to enable rooibos tea farmworkers to take control of their health and receive the medical support they need," says Warner.

Albert Smit, from a farm in Jakkalvlei, says the farmworkers are grateful. "We are so happy… As a result of the service, we have less staff having to visit the local clinic and less absenteeism at work," he adds.

The Pebbles Project's partnership with Twinings is part of the company's responsible sourcing programme called Sourced with Care.

Céline Gilart, the Head of Social Impact for Twinings, says Sourced with Care ensures that the company sources responsibly, but also acts as a force for good to improve the quality of life in communities from which it sources.